

Streszczenie

W pracy poddano analizie funkcjonowanie społeczności Dobczyc i okolicznych wsi zamieszkujących dobczycki powiat (okręg) sądowy. Przedstawiona problematyka ma charakter wieloaspektowy. Omówiono zmiany terytorialne i demograficzne. Ukazano życie gospodarcze, społecznie, polityczne i kulturalne. Przedstawiono także warunki bytowe, w tym również scharakteryzowano kwestię bezpieczeństwa mieszkańców. Nieodzownym stało się ukazanie życia religijnego katolików i Żydów. Ważnym zagadnieniem było przeanalizowanie okresu okupacji hitlerowskiej, podczas której doszło do zmian demograficznych i strat w infrastrukturze. Celem rozprawy było kompleksowe ukazanie Dobczyc jako centrum życia lokalnego. W celu osiągnięcia zamierzonego celu zastosowano następujące metody badawcze: analiza i syntezy. Wykorzystano także metodę porównawczą. Wykorzystano 276 źródeł archiwalnych i drukowanych oraz 231 opracowań.

Przeanalizowany materiał źródłowy pozwala stwierdzić, że Dobczyce były dla wielu mieszkańców swego rodzaju mikroświatem. Miasto było ważnym ośrodkiem rzemiosła i handlu. Miejscowi chłopci tłumnie gromadzili się na jarmarkach, które były naturalnym miejscem wymiany informacji i poglądów, także politycznych. W Dobczycach można było skorzystać z pomocy lekarskiej i zakupić lekarstwa. Ponadto w mieście można było załatwić wiele spraw urzędowych. Ze względu na siedzibę sądu w Dobczycach mieszkało wielu adwokatów i notariuszy, co umożliwiało korzystanie z pomocy prawnej w mieście.

Miejscowa ziemiaństwo i duchowieństwo odgrywali ważną rolę w życiu społecznym i gospodarczym. Zaangażowani byli w pracę w miejscowych Kasach Stefczyka lub spółdzielniach. Wielu chłopów angażowało się również w działalność spółdzielczą. Należy również wspomnieć o społeczności żydowskiej, która odgrywała ważną rolę w handlu.

Podczas okupacji niemieckiej miejscowa ludność zaangażowała się w działalność konspiracyjną. Był to ważny ośrodek ruchu oporu, a także tajnego nauczania w powiecie myślenickim. Okoliczni mieszkańcy zaangażowali się w działalność Polskiego Komitetu Opieki Społecznej. Niestety w czasie okupacji nastąpiła eksterminacja ludności żydowskiej, co doprowadziło do zmiany struktury narodowościowej i wyznaniowej.

23.06.2023

Paweł Figlewicz